

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 5Csp/110/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218203838
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Jačková Sziegel
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2019:2218203838.4

Uznesenie

Okresný súd Dunajská Streda v právnej veci žalobcu: O. M., G.. XX.XX.XXXX, K. E.Á. I. XXXX/XX, J.. : U. J. R. O., X. M. XXX/X, XXX XX L. O. Z., proti žalovaným: 1/ Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpeného splnomocnencom: AK JUDr. Marek Hic, s.r.o., IČO: 36 865 036, Martin, P. O. Hviezdoslava 10625/23B, 2/ Platiť sa oplatí, s.r.o., IČO: 45 684 618, so sídlom Mostová 2, Bratislava, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o návrhu na určenie neplatnosti právneho úkonu takto

rozhodol:

- I. Súd konanie voči žalovanému 2/ z a s t a v u j e .
- II. Žalovanému 2/ sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a.
- III. Súd konanie čo do uloženia povinnosti žalovanému 1/ vymazať záložné právo (výrok č. 2 žalobného petítu zo dňa 20.04.2019) z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby, zastavuje.
- IV. Súd konanie vo zvyšku z dôvodu nedostatku procesnej podmienky zastavuje.
- V. Súd návrh na zmenu žaloby zamietá.
- VI. Žalovanému 1/ sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Tunajšiemu súdu bol dňa 30.08.2018 doručený návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáha, aby súd uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva zriadeného na zabezpečenie Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXX k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcu a zdržať sa úkonov smerujúcich k uskutočneniu dobrovoľnej dražby týchto nehnuteľností. Tunajší súd o neodkladnom opatrení rozhodol uznesením č. k. 5Csp/110/2018- 57 zo dňa 17.09.2018, ktoré rozhodnutie bolo zmenené odvolacím súdom č. k. 9Co/140/2019- 364 zo dňa 02.07.2019 voči žalovanému 1/. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.08.2019. Žalobca dňa 21.04.2019 podal na súd podanie, ktoré označil ako vyjadrenie žalobcu na vyjadrenie žalovaného 1/, z obsahu ktorého vyplýva, že bola podaná žaloba vo veci samej (právny názor odvolacieho súdu, ktorý bol vyslovený v odseku 57 odôvodnenia č. k. 9Co/140/2019- 364 zo dňa 02.07.2019).

2. Dňa 05.11.2019 žalobca oznámil súdu späťvzatie žaloby na začatie konania voči žalovanému 2/ a žiadal, aby súd konanie voči žalovanému 2/ zastavil, nakoľko nie je sporovou stranou v tomto konaní. Podľa § 145 ods.1 C .s.p. ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

3. V predmetnej veci žalobca svoju žalobu voči žalovanému 2/ vzal späť v celom rozsahu na ústnom pojednávaní. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, súd právo žalobcu na dispozíciu so žalobou vzal na vedomie a konanie voči žalovanému 2/ v celom rozsahu zastavil.

4. Podľa § 256 ods. 1 C.s.p. ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

5. Náhrada trov konania v prípade, že niektorá zo strán sporu zavinila, že konanie muselo byť zastavené, sa riadi citovaným ustanovením § 256 ods. 1 C.s.p. Rozhodovanie o trovách konania v súvislosti so zastavením konania je tak založené na vyriešení otázky, ktorá zo strán sporu zavinil jeho zastavenie, pričom zavinenie zastavenia sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska, t.j. podľa procesného výsledku. Zavinením zastavenia konania je i späťvzatie žaloby na začatie konania. Ak však žalobca vzal späť žalobu, ktorá bola podaná dôvodne, pre správanie žalovaného, je povinný nahradiť trovy konania žalovaný.

6. Tunajší súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania vychádzal z ust. § 256 ods. 1 C.s.p. K späťvzatiu žaloby žalobcom voči žalovanému 2/ došlo z dôvodu, že žalobca za stranu sporu označil osobu, ktorá v zmysle spotrebiteľskej zmluvy nebola zmluvnou stranou právneho vzťahu, teda ani nemôže byť stranou sporu, a preto súd dospel k záveru, že zastavenie konania procesne zavinil žalobca, pričom súd s poukazom na § 257 CSP ako aj s prihliadnutím na skutočnosť, že žalovanému 2/ žiadne trovy konania nevznikli, súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku č. II. rozhodnutia.

7. Dňa 05.11.2019 žalobca oznámil súdu späťvzatie žaloby na začatie konania čo do uloženia povinnosti žalovanému 1/ vymazať záložné právo (výrok č. 2 žalobného petitu zo dňa 20.04.2019).

8. Podľa § 145 ods. 2 C.s.p. ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatiu žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

9. V predmetnej veci žalobca svoju žalobu čo do uloženia povinnosti žalovanému 1/ vymazať záložné právo (výrok č. 2 žalobného petitu zo dňa 20.04.2019) vzal späť na ústnom pojednávaní. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd právo žalobcu na dispozíciu so žalobou vzal na vedomie a konanie čo do uloženia povinnosti žalovanému 1/ vymazať záložné právo zastavil.

10. Súdu bolo dňa 05.11.2019 oznámené, že dňa 17.10.2018 žalobca podal na tunajší súd žalobu vo veci samej (okrem iného aj žalobu čo do určenia, že zmluva o splátkovom úvere č. 5035453520 zo dňa 05.12.2012 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným 1/ je neplatná), pričom konanie je vedené pod sp. zn. 11Csp/128/2018 a nie je právoplatne skončené.

11. Podľa ustanovenia § 161 ods. 1 C.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (procesné podmienky).

12. Podľa ustanovenia § 161 ods. 2 C.s.p., ak ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

13. Podľa ustanovenia § 159 C.s.p. začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie. Ak na súde prebieha o tom istom spore iné konanie, súd zastaví konanie, ktoré sa začalo skôr.

14. Povinnosť súdu v každom jednotlivom prípade skúmať procesné podmienky vzniká okamihom začatia konania a trvá až do jeho právoplatného skončenia (ust. § 161 C.s.p.). Súd skúma procesné podmienky z úradnej povinnosti (ex offio) hneď od začatia konania a len čo zistí existenciu neodstrániteľného nedostatku procesnej podmienky, konanie zastaví.

15. Medzi negatívne procesné podmienky patria prekážka skôr začatého konania, tzv. litispendencia (v zmysle ust. § 159 C.s.p.) a tiež prekážka právoplatne rozhodnutej veci, tzv. rei iudicatae (v zmysle ust. § 230 C.s.p.).

16. V zmysle vyššie cit. ust. § 159 C.s.p. začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie. Konanie o tej istej veci znamená, že ide o totožný predmet sporu a o tých istých strán, resp. ich právnych zástupcov. Ak súčasne prebiehajú na súde dve alebo viacero konaní o tej istej veci, predstavuje to spomínanú prekážku litispendencie, ktorú súd musí v hociktorom štádiu konania odstrániť ex offa a to zastavením spravidla neskôr začatého konania.

17. V danom prípade sa jedná o totožnú vec, vzhľadom na totožnosť účastníkov konania, rovnako tiež sa jedná o totožnosť v predmete konania - po čiastočnom späťvzátí žaloby, už len žaloba čo do určenia, že zmluva o splátkovom úvere č. 5035453520 zo dňa 05.12.2012 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným 1/ je neplatná.

18. Zo spisu bezpečne vyplýva, že žaloba, ktorej bola pridelená sp. zn. 11Csp/128/2018 bola doručená tunajšiemu súdu dňa 17.10.2018, teda skôr než žaloba, ktorá je predmetom tohto konania, nakoľko táto bola doručená súdu až dňa 23.04.2019 a bola jej založená do spisu sp. zn. 5Csp/110/2018 (odsek 57 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu č. k. 9Co/140/2019- 364 zo dňa 02.07.2019).

19. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti má súd za to, že v danom prípade nie sú splnené procesné podmienky, za ktorých súd môže konať vo veci a preto súd konanie v zmysle § 161 ods. 2 C.s.p. s prihliadnutím na § 159 C.s.p. vo zvyšku zastavil.

20. Dňa 05.11.2019 žalobca požiadal súd o zmenu žaloby, reagujúc na rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci neodkladného opatrenia, ktorým odvolací súd návrh žalobcu v časti určenia, že žalovaný 1/ je povinný zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou zo zmluvy o zriadení záložného práva k zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 05.12.2012, zamietol.

21. V zmysle § 139 CSP žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

22. V zmysle § 140 ods. 1 CSP zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo.

23. V zmysle § 140 ods. 2 CSP zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe.

24. V zmysle § 140 ods. 3 CSP za zmenu žaloby sa nepovažuje úkon žalobcu, ktorým mení uplatnený nárok, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

25. V zmysle § 143 ods. 1 CSP súd nepripustí zmenu žaloby, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie i zmenenej žalobe.

26. Zmena žaloby na začatie konania je základným dispozičným úkonom sporového konania, ktorý sa viaže na súhlas súdu, ktorý zmenu žaloby bude posudzovať vždy so zreteľom na hospodárnosť konania. Súd v zásade zmenu žaloby musí pripustiť okrem prípadov, ak by výsledky doterajšieho konania neumožňovali konať o zmenenej žalobe. Výsledky doterajšieho konania spravidla nebudú umožňovať konať o zmenenej žalobe v prípadoch, kedy výsledky doterajšieho dokazovania a vôbec celkovej procesnej aktivity súdu a ostatných subjektov sporu boli zmarené v tom zmysle, že pripustením zmeny žaloby by sa konalo o úplne odlišných skutočnostiach s úplne odlišnou právnou kvalifikáciou než doteraz.

27. Tunajší súd poznamenáva, že z uznesenia č. k. 5Csp/110/2018- 57 zo dňa 17.09.2018 z výroku č. V vyplýva, že súd uložil povinnosť žalobcovi v lehote 30 dní od doručenia rozhodnutia o neodkladnom opatrení podať žalobu na určenie neplatnosti Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. Predmetné rozhodnutie bolo žalobcovi doručené dňa 18.09.2018. Uložená povinnosť bola žalobcom splnená podaním žaloby dňa 17.10.2018, ktorá je vedená pod sp. zn. 11Csp/128/2018. Poukázajúc na uvedenú skutočnosť, tunajší súd je toho názoru, že zmena žaloby, ktorá bola podaná tunajšiemu súdu a zažurnalizovaná v spise 5Csp/110/2018, sa obsahovo týka žaloby podanej v konaní 11Csp/128/2018, v ktorom konaní sa koná okrem iného aj o určení, že zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 05.12.2012 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným 1/ je neplatná, t.j. o veci samej.

28. S poukazom na uvedené, konštatujúc, že konanie vedené pod sp. zn 5Csp/110/2018 bolo zastavené, tunajšiemu súdu neostalo nič iné, ako zmenu žaloby, ktorá sa týka žaloby vedenej pod sp. zn. 11Csp/128/2018, ako nedôvodnú nepripustiť. Súd poznamenáva, že nič nebráni tomu, aby dispozičné právo žalobu (zmena žaloby) bolo uplatnené v konaní sp. zn. 11Csp/128/2018.

29. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

30. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

31. Konanie vo veci 5Csp/110/2018 bolo zastavené jednak z dôvodu späťvzatia žaloby proti jednej strane sporu, jednak čiastočne proti výroku 2. žalobného petitu a vo zvyšku z dôvodu litispendencie.

32. Zastavenie konania procesne zaviniť žalobca, ktorý žalobu vzal späť a ktorý podal duplicitne žalobu vo veci samej dňa 20.04.2019. V zásade by tak žalovaný 1/ mal nárok na náhradu trov konania. V danom prípade však súd výnimočne žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznal, keď mal za to, že tu existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Tieto spočívajú v tom, že žalobca je spotrebiteľ, v spotrebiteľskej veci. Aj platná právna úprava priznáva zvýšenú ochranu v spotrebiteľských veciach, keď pre tieto definuje a stanovuje čiastočne odlišné procesné práva a povinnosti strán takého konania. Skutočnosť, či v danom sporovom konaní existujú dôvody hodné osobitného zreteľa oprávňujúce súd pristúpiť k aplikácii ustanovenia § 257 CSP skúma súd vždy z úradnej povinnosti. Aplikovať dotknuté procesné ustanovenie, a teda aj moderovať výšku nároku na náhradu trov konania, možno v akomkoľvek sporovom konaní. Platí totiž predpoklad, že okolnosti hodné osobitného zreteľa sa môžu vyskytnúť v akomkoľvek sporovom konaní. Moderovať možno dokonca aj nárok na náhradu trov zastaveného konania, čo potvrdil vo svojej rozhodovacej činnosti nedávno už aj Ústavný súd SR (nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 98/2018 alebo nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 153/2018). Testovať jednotlivé okolnosti prípadu (dôvody hodné osobitného zreteľa) kritériom súladu prípadného rozhodnutia o (ne)priznaní nároku na náhradu trov súdneho konania s dobrými mravmi prichádza do úvahy najmä vtedy, keď by priznanie nároku na náhradu trov súdneho konania úspešnej sporovej strane zakladalo u tejto strany sporu (a to najmä vzhľadom na to, ako si táto strana plnila svoje procesné povinnosti) neprímeraný (nezaslúžený) prospech (napr. úspešná strana sporu neuviedla skutočnosti a dôkazy už pri prvom úkone, ktorý jej patril, hoci tak urobiť mohla). V naznačenej súvislosti preto nemusia byť bez právneho významu napríklad ani okolnosti, ktoré viedli stranu sporu k uplatneniu jej nároku na súde a jej postoj v konaní. Inými slovami, súd si je v rámci rozhodovania o priznaní nároku na náhradu trov súdneho konania vždy povinný klásť otázku, či by vzhľadom na okolnosti prípadu bolo ich priznanie jednej zo strán sporu v súlade s dobrými mravmi (resp. či by bolo nespravodlivé). Naopak, o potrebe odstraňovať tvrdosť prípadného rozhodnutia súdu ukladajúceho povinnosť nahradiť trovy konania možno hovoriť pri aplikácii ustanovenia § 257 CSP zo sociálnych dôvodov. Hoci spomenuté ustanovenie nemá a ani nemôže slúžiť ako nástroj sociálnej politiky a jeho prostredníctvom sa súd nemôže snažiť zmierňovať alebo odstraňovať majetkové rozdiely medzi stranami (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 2862/07). Napriek tomu je zrejmé, že v rámci posudzovania dôvodov hodných osobitného zreteľa je súd povinný vždy prihliadnuť aj na majetkové, sociálne, rodinné, osobné či iné pomery strán sporu (v zmysle uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 158/2015 platná právna úprava umožňuje súdu ako dôvody hodné osobitného zreteľa brať do úvahy aj vzájomné vzťahy medzi sporovými stranami, či vzťahy medzi príbuznými strán sporu). Následne v prípade, že súd u neúspešnej strany identifikuje napríklad obzvlášť nepriaznivú majetkovú situáciu (nízky príjem, vyživovacia povinnosť,...) je jednoznačne oprávnený aplikovať ustanovenie § 257 CSP. V naznačenej súvislosti je však dôležité zdôrazniť, že súd pri skúmaní existencie sociálnych dôvodov ako dôvodov hodných osobitného zreteľa je povinný vždy zohľadniť nielen sociálnu situáciu strany, ktorej má byť uložená povinnosť nahradiť trovy súdneho konania, ale aj sociálnu situáciu sporovej strany (úspešnej strany sporu), ktorej by sa malo z titulu priznania nároku na náhradu trov súdneho konania plniť. Len tak je totiž možné naozaj zohľadniť všetky dôvody hodné osobitného zreteľa a dospieť k preskúmateľnému a spravodlivému rozhodnutiu.

33. Odvolací súd zhodne s tunajším súdom konštatoval, že bolo nevyhnutné bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu, preto dôvod na vydanie neodkladného opatrenia existoval a to nielen z dôvodu, že žalobca namieta výšku dlžnej sumy, ktorú od neho žalovaný 1/ žiada, ale aj z toho dôvodu, že žalobca namietal platnosť jednostranného právneho úkonu, ktorým došlo k vyhláseniu úveru za neplatný.

Spotrebiteľom hmotné právo inú možnosť, ako navrhnúť nariadenie neodkladného opatrenia nepriznáva, navyše predmetná nehnuteľnosť je jediným obydľím žalobcu a jeho rodinných príslušníkov. Žalovaný 1/ pristúpil k výkonu záložného práva po mimoriadnom zosplatnení úveru, nakoľko po roku 2017 žalobca prestal riadne splácať úver z dôvodu jeho nepriaznivej finančnej situácie. Súd po zistení, že na strane žalobcu sú splnené podmienky na aplikáciu § 257 CSP pristúpil k skúmaniu existencie dôvodov na strane žalovaného 1/, pričom zistil, že žalovaný 1/ je bankovou inštitúciou, t.j. právnickou osobou u ktorej nepriznanie nároku na náhradu trov konania, ktorý spočíva v nepriznaní náhrady trov právneho zastúpenia a náhrady zaplateného súdneho poplatku, nebude mať likvidačný následok, ktorý na druhej strane u spotrebiteľa s prihliadnutím na jeho dlh zo spotrebiteľskej zmluvy, by likvidačným mohol byť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu (výrok č. I.,II.,III.,IV. a VI.) je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje.

Proti tomuto uzneseniu (výrok č. V.) nie je prípustné odvolanie.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP)

Odvolanie len proti odôvodnenie rozhodnutia nie je prípustné. (§ 358 CSP)

Ak zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje osobitné náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje a musí byť podpísané. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podanie je aj uvedenie spisovej značky tohto konania. (§ 127 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutia považuje za nesprávne (odvolacie dôvody, a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 C.s.p.)

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok, nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho posúdenia veci. (365 ods. 1 CSP)